

**GIMNAZJUM nr 18
z Oddziałami Integracyjnymi
im. Kazimierza Wielkiego
w CZĘSTOCHOWIE**

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

Rok szkolny 2015/2016

PODSTAWA PRAWNA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty z późniejszymi zmianami.
2. Konwencja o Prawach Dziecka.
3. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego z późniejszymi zmianami.
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii z późniejszymi zmianami.
5. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 roku o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z późniejszymi zmianami.
6. Ustawa z dnia 28 marca 2003 roku o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z późniejszymi zmianami.
7. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich z późniejszymi zmianami.
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 roku w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 9 lutego 2007 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutowych publicznych przedszkola oraz publicznych szkół.
10. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 grudnia 2004 roku w sprawie zakresu i organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą.
11. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
12. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych.
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
14. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2015 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI powstał w odpowiedzi na potrzeby naszej szkoły oraz środowiska lokalnego, **zdiagnozowane** na podstawie badań indywidualnych uczniów, sytuacji opiekuńczo-wychowawczej klas, szkoły, rodzin oraz środowiska, przeprowadzonych w roku szkolnym 2014/2015 oraz we wrześniu 2015 r.

W **diagnozie** wykorzystano:

- ewaluację Szkolnego Programu Profilaktyki z roku 2014/2015,
- analizę ankiety dla wychowawców p.t.: „Sytuacja opiekuńczo-wychowawcza klasy”,
- analizę ankiet dla rodziców dotyczących sytuacji opiekuńczo-wychowawczej rodziny, zachowań problemowych dziecka oraz czynników chroniących w wychowaniu dziecka, przeprowadzoną we wrześniu 2015 r.,
- analizę wniosków i zapotrzebowania do programów zgłoszonych wychowawcom przez rodziców we wrześniu 2015 r. oraz wnioski Rady Rodziców,
- wnioski z zajęć profilaktycznych przeprowadzonych we wszystkich klasach,
- wnioski Samorządu Uczniowskiego i Rzecznika Praw Ucznia,
- obserwacje uczniów,
- wywiady z uczniami, rodzicami, nauczycielami, pracownikami szkoły, osobami wspierającymi szkołę (policjanci, pedagodzy i psychologowie, kuratorzy sądowi, pracownicy socjalni),
- wnioski z ewaluacji wewnętrznej.

Głównymi problemami Gimnazjum nr 18 w Częstochowie, zidentyfikowanymi w wyniku powyższych działań, są:

- niski poziom kultury osobistej części uczniów,
- przypadki agresji, głównie werbalnej oraz internetowej, uczniów spowodowany deficytami umiejętności społecznych,
- niski poziom dyscypliny na zajęciach w niektórych klasach,
- niski poziom motywacji uczniów do nauki w części klas,
- zwiększająca się liczba uczniów przejawiających problemy emocjonalne i z obniżonym nastojem,
- niepełna integracja uczniów niepełnosprawnych z uczniami pełnosprawnymi,
- palenie papierosów przez grupę młodzieży, popularność e-papierosów,
- zagrożenie uzależnieniem od nowoczesnych technologii,
- deklarowane w wypowiedziach niektórych uczniów przypadki spożywania alkoholu oraz pozytywne opinie dotyczące substancji psychoaktywnych, w tym „dopalaczy”, przy niskim poziomie wiedzy dotyczącej tej tematyki,

- trudności części uczniów klas trzecich w wyborze dalszej drogi kształcenia.

OPIS PROGRAMU

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI oparty jest na dokumentach szkolnych: KONCEPCJI PRACY SZKOŁY, STATUCIE SZKOŁY oraz PROGRAMIE WYCHOWAWCZYM SZKOŁY i PROGRAMACH NAPRAWCZYCH i jest z nimi skorelowany. Program uwzględnia priorytety oraz założenia programów krajowych oraz gminnych, w tym gminnego programu przeciwdziałania narkomanii oraz w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii.

PROGRAM przewidziany jest do realizacji w ciągu jednego roku szkolnego. Część zadań będzie wdrażana przez wyznaczone osoby odpowiedzialne obligatoryjnie, pozostałe zadania każdy wychowawca wybiera do realizacji w zależności od potrzeb oddziału. Program będzie sukcesywnie, w miarę wdrażania, uzupełniany o scenariusze zajęć i inne materiały niezbędne do jego realizacji. Dopuszczalna jest modyfikacja programu w celu dopasowania go do zmieniających się potrzeb.

Zadania SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI realizowane będą w ramach następujących przedsięwzięć:

I. Moduł: „ZGRANA KLASA”

- wzmacnianie spójności zespołów klasowych w klasach pierwszych i w klasach o niskim poziomie integracji,

II. Moduł: „PRZECIW UZALEŻNIENIOM”

- zapobieganie narkomanii, alkoholizmowi, paleniu papierosów, zagrożeniom związanym z Internetem oraz innym uzależnieniom,

III. Moduł: „SZANUJĘ SIEBIE, SZANUJĘ INNYCH”

- kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, kompetencji społecznych, pozytywnych zasad i wartości, przeciwdziałaniu dyskryminacji,

IV. Moduł: „BEZPIECZNA SZKOŁA - BEZ PRZEMOCY”

- zwalczanie przyczyn, przejawów i skutków fizycznej i psychicznej agresji,

V. Moduł: „PLANUJĘ PRZYSZŁOŚĆ”

- orientacja zawodowa,

VI. Moduł: „SZKOLNY PROGRAM PROMOCJI ZDROWIA”

- kształtowanie nawyków zdrowego trybu życia.

POZIOMY DZIAŁAŃ W RAMACH SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

Szkoła prowadzi działalność na **3 poziomach - profilaktyki: uniwersalnej, selektywnej i wskazującej**.

1) **Profilaktyka uniwersalna** polega na wspieraniu wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka ich występowania. Działania te obejmują w szczególności:

- realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych,
- przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej;
- kształtowanie i wzmacnianie norm zapobiegających używaniu środków i substancji psychoaktywnych, oraz podejmowaniu innych zachowań ryzykownych;
- doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych;
- włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków i substancji psychoaktywnych oraz podejmowaniu innych zachowań ryzykownych.

2) **Profilaktyka selektywna** to wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych.

3) **Profilaktyka wskazująca** obejmuje wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji psychoaktywnych, lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

KIERUNKI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Szkoła podejmuje działania:

1. informacyjne (ukierunkowane na przekazywanie rzetelnej wiedzy),
2. edukacyjne (ukierunkowane na kształtowanie umiejętności),
3. wychowawcze (ukierunkowane na modelowanie postaw i promocję wartości).

Głównymi kierunkami w działalności profilaktycznej Gimnazjum są:

1. Systematyczna działalność diagnostyczna, monitorowanie sytuacji opiekuńczo-wychowawczej Szkoły.
2. Doskonalenie umiejętności oraz wzbogacanie wiedzy nauczycieli z zakresu podejmowanej tematyki poprzez szkolenia i udostępnianie materiałów.
3. Stopniowe wyposażanie Szkoły w publikacje i materiały niezbędne do realizacji PROGRAMU.
4. Włączenie do współpracy w realizacji zadań profilaktycznych wszystkich pracowników gimnazjum.
5. Włączenie przedstawicieli Samorządu Uczniowskiego do konkretnych działań, wzmocnienie programów rówieśniczych, pomocy koleżeńskiej, aktywizacja liderów młodzieżowych.
6. Objęcie działaniami profilaktycznymi wszystkich uczniów Szkoły.
7. Stała współpraca z rodzicami uczniów w celu przekazania im wiedzy na temat istniejących zagrożeń i zapoznania z działaniami Szkoły wynikającymi z PROGRAMU.
8. Organizowanie profilaktycznych zajęć edukacyjnych w ramach godzin do dyspozycji wychowawcy, zastępstw lub spotkań dodatkowych.
9. Organizowanie w Szkole imprez tematycznych (konkursy, akcje, dni projektów).
10. Realizowanie programów profilaktycznych przez odpowiednio przeszkolonych nauczycieli i specjalistów spoza Gimnazjum.
11. Stała współpraca z osobami i instytucjami wspierającymi Szkołę.
12. Systematyczne omawianie efektów realizacji PROGRAMU podczas posiedzeń Rady Pedagogicznej i Zespołów Wychowawców.
13. Promocja zdrowego stylu życia.
14. Kształtowanie systemu wartości - czerpanie z wzorców osobowych.
15. Stwarzanie uczniom warunków do pozytywnej aktywności, w tym działań na rzecz środowiska i osób potrzebujących (wolontariat), stanowiącej alternatywę dla ryzykownych zachowań patologicznych.
16. Uwrażliwienie zdrowych uczniów na potrzeby osób niepełnosprawnych; zapewnienie uczniom niepełnosprawnym poczucia bezpieczeństwa i akceptacji, zapobieganie dyskryminacji.

CEL OGÓLNY SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

Zapewnienie zdrowia fizycznego, psychicznego i społecznego młodzieży Gimnazjum nr 18.

CELE SZCZEGÓŁOWE SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

Głównymi celami działań profilaktycznych są:

1. poprawa poziomu kultury osobistej uczniów,
2. prawidłowa adaptacja uczniów klas I w szkole poprzez eliminację zagrożenia przemocą fizyczną i psychiczną i internetową,
3. zapobieganie konsumpcji środków odurzających przez młodzież poprzez informację i stwarzanie warunków sprzyjających rozwojowi pozytywnych cech i alternatywnych zainteresowań młodzieży,
4. ochrona przed negatywnymi skutkami nowoczesnych technologii,
5. poprawa samopoczucia uczniów i pracowników szkoły poprzez promowanie kulturalnych zachowań,
6. rozwój osobisty uczniów - kształtowanie refleksyjności i umiejętności prospołecznych,
7. przygotowanie młodzieży do świadomego wyboru dalszej drogi kształcenia,
8. ukształtowanie umiejętności dokonywania właściwych wyborów zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi,
9. przygotowanie młodzieży do aktywności społecznej,
10. poprawa samooceny uczniów poprzez umożliwienie im częstszego osiągnięcia sukcesów szkolnych,
11. dobre samopoczucie oraz prawidłowe funkcjonowanie w grupie wszystkich uczniów (w tym uczniów niepełnosprawnych) osiągnięte poprzez rozwijanie umiejętności interpersonalnych i prospołecznych oraz przeciwdziałanie dyskryminacji.

PRZEWIDYWANE EFEKTY PODJĘTYCH DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Wskaźnikami efektywności działań powinny być:

1. zmniejszenie liczby niekulturalnych zachowań uczniów,
2. redukcja konfliktów klasowych, brak osób odizolowanych w klasach, pozytywne opinie uczniów o klasie i szkole,
3. brak skarg uczniów klas I na zachowanie starszych kolegów, brak aktów przemocy fizycznej i psychicznej wobec młodszych uczniów, brak uwag dotyczących tego problemu w zeszytach wychowawczych, dobre opinie uczniów klas I o szkole,
4. brak przypadków używania przez uczniów alkoholu i narkotyków, spadek liczby uczniów palących papierosy, pozytywne opinie młodzieży o zajęciach,
5. zmniejszenie liczby konfliktów w klasach oraz na terenie szkoły, kulturalne zachowanie uczniów w każdej sytuacji, pozytywne opinie uczniów na temat zajęć,
6. zmniejszenie liczby zachowań agresywnych młodzieży na terenie szkoły, opinie uczniów, rodziców, nauczycieli na temat skuteczności i atrakcyjności zajęć,
7. zmniejszenie liczby uczniów zagrożonych uzależnieniem od komputera i Internetu,

8. znaczna liczba uczniów zdecydowanych co do wyboru szkoły ponadgimnazjalnej, pozytywne opinie uczniów na temat organizacji orientacji zawodowej w szkole,
9. zmniejszenie liczby zachowań zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu młodzieży,
10. deklarowanie i przestrzeganie przez młodzież pozytywnych norm społecznych i zasad moralnych,
11. wyeliminowanie niepożądanych zachowań uczniów, zwiększenie liczby młodzieży biorącej udział w zajęciach pozalekcyjnych i aktywnej poza szkołą.
12. dobre samopoczucie i prawidłowe funkcjonowanie w szkole uczniów niepełnosprawnych; zaangażowanie uczniów całej szkoły oraz rodziców w działania służące integracji.

FORMY I METODY PRACY

Działania profilaktyczne realizowane są podczas:

- 1) zajęć edukacyjnych;
- 2) zajęć dodatkowych;
- 3) zajęć rewalidacyjnych;
- 4) zajęć z wychowawcą;
- 5) zajęć w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej (zajęcia o charakterze terapeutycznym, zajęcia o charakterze socjoterapeutycznym, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia rozwijające uzdolnienie, i inne).
- 6) wyjść i wycieczek;
- 7) imprez i uroczystości szkolnych.

Działania profilaktyczne mogą odbywać się (formy):

- w oddziale,
- w grupie oddziałowej, międzyoddziałowej lub międzyklasowej,
- z udziałem całej społeczności szkolnej,
- w trakcie bieżącej pracy z uczniem.

Działania profilaktyczne realizowane są w szczególności metodami:

- interaktywnych wykładów,
- warsztatów,
- treningów umiejętności,
- projektów,
- debat,
- szkoleń,
- spektakli teatralnych,

- pikników,
- innych formach uwzględniających wykorzystanie aktywnych metod pracy.

JEDNOSTKI WSPIERAJĄCE:

W realizacji działań profilaktycznych szkoła korzysta ze wsparcia:

1. Urzędu Miasta Częstochowy,
2. Kuratorium Oświaty, Delegatury w Częstochowie,
3. Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych, szczególnie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 3 oraz Centrum Informacji Zawodowej;
4. Powiatowej Inspekcji Sanitarno-Epidemiologicznej;
5. MOPS;
6. Stowarzyszenia „Dla Rodziny”;
7. V Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego;
8. Zespołu Sądowej Służby Kuratorskiej;
9. Policji, szczególnie VI i II Komisariatów Policji;
10. Straży Miejskiej;
11. Służby Celnej;
12. placówek zdrowia psychicznego i leczenia uzależnień;
13. ośrodkami doskonalenia nauczycieli: SOD, RODN – WOM,
14. mediami,
15. SRDN „Serce”,
16. innymi szkołami,
17. świetlicą parafialną,
18. Radą Dzielnic „Wrzosowiak”,
19. radnymi reprezentującymi dzielnicę w Radzie Miasta,
20. innych instytucji i specjalistów wg potrzeb.

MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Monitorowanie SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI odbywa się systematycznie, w trakcie jego realizacji. Ewaluacja dokonywana jest sukcesywnie w ciągu całego roku szkolnego z podsumowaniami na koniec pierwszego semestru i zakończenie roku szkolnego.

W celu zobiektywizowania monitoringu i zapewnienia skutecznej ewaluacji stosuje się następujące sposoby sprawdzania:

- analiza dokumentacji wychowawców, dyrekcji i pedagoga szkolnego (na bieżąco, I i II semestr),
- analiza wyników ankiety dla wychowawców pt.: „Sytuacja opiekuńczo-wychowawcza klasy” (wrzesień, styczeń, marzec, czerwiec),
- analiza ankiet pt.: „Ja w klasie, ja w szkole” (listopad)
- obserwacje uczniów, rodziców, nauczycieli (na bieżąco, zespoły międzyprzedmiotowe, zespoły wychowawców klas),
- wywiady z uczniami, nauczycielami, rodzicami, osobami wspomagającymi szkołę (na bieżąco, I i II semestr),
- mini-ankiety ewaluacyjne dotyczące zajęć i określonych zakresów działalności (wrzesień, kwiecień),
- analiza ankiety dla rodziców (maj)
- analiza ankiety dla uczniów (maj),
- analiza wyników ewaluacji wewnętrznej.

OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ - ZESPÓŁ DS. PROGRAMÓW: WYCHOWAWCZEGO I PROFILAKTYKI

Za sporządzenie ewaluacji SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI odpowiedzialni są koordynatorzy zespołu ds. programu wychowawczego i profilaktyki, pedagog szkolny, p. Ewelina Kamińska ora psycholog szkolny, p. Jolanta Piasecka-Postawa. Ewaluacja będzie dokonana na koniec I semestru i koniec roku szkolnego.

Skład zespołu ds. programu wychowawczego i profilaktyki: , p. Agnieszka Szczepaniak (opiekun Samorządu Szkolnego i Szkolnego Koła Wolontariatu, nauczyciel historii, WOS, WŻR, EDB), p. Grażyna Mulica (katecheta), p. W. Mulica (Rzecznik Praw Ucznia), p. Edyta Blachnicka (nauczyciel biologii, chemii, odpowiedzialna za Szkolny Program Promocji Zdrowia), p. Elwira Kutera (nauczyciel w-f, odpowiedzialna za program „Trzymaj formę”), p. Małgorzata Kosmalska (nauczyciel matematyki, opiekun PCK), p. Anna Bergier (nauczyciel matematyki, przewodnicząca zespołu matematyczno-przyrodniczego,), p. Małgorzata Kaczmarek (nauczyciel świetlicy, doradca zawodowy, przewodnicząca zespołu pozadydaktycznego), p. Teresa Majchrzak (nauczyciel języka polskiego, odpowiedzialna za Program Imprez i Uroczystości Szkolnych), p. Andrzej Szostek (nauczyciel historii, WOS), p. Ewa Stamik (nauczyciel języka polskiego), p. Marzena Milejska (nauczyciel języka polskiego, przewodnicząca zespołu humanistycznego), p. Sławomir Siorek (nauczyciel wychowania fizycznego), p. Urszula Zielińska (nauczyciel współorganizujący proces kształcenia w klasie integracyjnej, przewodnicząca zespołu ds. integracji).

W zadania Szkolnego Programu Profilaktyki włączają się wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły.

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

2015/2016

MODUŁ I: „ZGRANA KLASA”

- WZMACNIANIE SPÓJNOŚCI ZESPOŁÓW KLASOWYCH W KLASACH PIERWSZYCH I W KLASACH O NISKIM POZIOMIE INTEGRACJI

SPOSÓB REALIZACJI (METODY, FORMY)	GRUPA	PROWADZĄCY/ ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI	MONITOROWANIE
Zajęcia integracyjne	Klasy I i inne według potrzeb	Wychowawcy klas wg scenariuszy własnych lub opracowanych przez pedagoga szkolnego	Wrzesień	Wpis w dzienniku
Zajęcia integracyjne dla klas na terenie szkoły, Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej lub innych placówek	Klasy o niskim poziomie integracji	Pedagog szkolny, psycholog szkolny, przedstawiciele Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 3	Według potrzeb	Dokumentacja pedagoga, psychologa, wpis w dzienniku i dokumentacji wychowawcy klasy
Badania relacji wewnątrzklasowych metodą socjometrii oraz z użyciem kwestionariusza pt.: „Ja w klasie, ja w szkole”	Wszystkie klasy	Wychowawcy klas wg materiałów przygotowanych przez pedagoga szkolnego	Październik/listopad, luty/marzec	Dokumentacja pedagoga, przygotowane materiały, wpis w dzienniku
Imprezy i uroczystości szkolne i klasowe	Wszystkie klasy	Wszyscy nauczyciele Wychowawcy klas	Według kalendarza świąt i uroczystości	Dokumentacja wychowawcy klasy, sprawozdania
Wyjścia i wycieczki klasowe	Wszystkie klasy	Wychowawcy klas	Cały rok	Wpisy w dzienniku, karty wycieczek
Wprowadzenie metod pracy integrujących klasę, włączających osoby wyalienowane w życie klasy (zajęcia w zespołach na wych. fiz., wspólne działania w grupie klasowej, na godz. z wych. klasy, wspólne zajęcia na WŻR, grupowe prace domowe, praca w grupach na zajęciach muzyki, zajęć technicznych, religii)	Wszystkie klasy	Wszyscy nauczyciele	Cały rok	Dokumentacja pedagoga, sprawozdanie za I i II semestr

Organizacja pomocy koleżeńskiej	Wszystkie klasy	Wychowawcy klas	Cały rok	Dokumentacja wychowawcy klasy
---------------------------------	-----------------	-----------------	----------	-------------------------------

MODUŁ II: „PRZECIW UZALEŻNIENIOM”

- ZAPOBIEGANIE NARKOMANII, ALKOHOLIZMOWI, PALENIU PAPIEROSÓW, ZAGROŻENIOM ZWIĄZANYM Z INTERNETEM ORAZ INNYM UZALEŻNIENIOM

SPOSÓB REALIZACJI (METODY, FORMY)	GRUPA	PROWADZĄCY/ ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI	MONITOROWANIE
Zajęcia: „31 maja – Dzień bez papierosa”	Wszystkie klasy	Wychowawcy klas wg materiałów przygotowanych przez pedagoga szkolnego	25 maja 2016	Wpis w dzienniku
Szkolna gazetka ścienna poświęcona szkodliwości palenia	Wszyscy uczniowie	Pedagog szkolny	Przed 31 maja – (Dzień bez Papierosa)	Gazetka w pawilonie C
Projekcja filmu antynikotynowego	Klasy I	Nauczyciele WŻR	Do ustalenia	Wpis w dzienniku
Indywidualne zajęcia antynikotynowe z elementami programów „Nie truj się” i „Znajdź właściwe rozwiązanie”	Wybrani uczniowie	Pedagog szkolny, psycholog	Wg potrzeb	Dokumentacja psychologa szkolnego
Zajęcia dotyczące zagrożeń związanych z nowoczesnymi technologiami przeciwdziałające zjawisku uzależnienia od Internetu	Wybrane klasy	Nauczyciele informatyki	I semestr	Wpis w dzienniku
Zajęcia dotyczące zagrożeń związanych z nowoczesnymi technologiami przeciwdziałające zjawisku uzależnienia od Internetu i zagrożeń związanych z nowoczesnymi technologiami	Klasy I	Wychowawcy klas wg materiałów przygotowanych przez pedagoga szkolnego	II semestr	Wpis w dziennikach

Realizacja programu pn.: „Smak życia czyli debata o dopalaczach”	Uczniowie klas I-III	Pedagog szkolny, wychowawcy klas	Listopad - czerwiec	Sprawozdanie
Udział w kampanii antynarkotkowej pn.: „Kampania białych serc”: zajęcia psychoedukacyjne, gazetki ścienne – klasowe i szkolna	Uczniowie klas I-III	Pedagog szkolny, wychowawcy klas	Listopad	Wpis w dziennikach
Prelekcja dla uczniów klas II dotyczące ryzykownych zachowań młodzieży (hazard, „dopalacze”) i odpowiedzialności karnej nieletnich	Klasy II	Przedstawiciele Straży Miejskiej i Służby Celnej	Październik	Wpis w dzienniku
Prelekcje dla uczniów klas I dotyczące ryzykownych zachowań młodzieży i odpowiedzialności karnej nieletnich	Klasy I	Pedagog szkolny	I semestr	Wpis w dzienniku
Zajęcia zapobiegające uzależnieniom od alkoholu	Uczniowie klas I-III	Wychowawcy wg materiałów opracowanych przez pedagoga szkolnego	Luty - marzec	Wpis w dzienniku
Gazetki ścienne – klasowe i szkolna dotyczące uzależnień	Wszyscy uczniowie	Pedagog szkolny	Luty - marzec	Kontrola sal
Konkurs plastyczny o tematyce antyalkoholowej	Uczniowie klas I-III	P. A. Langier	Luty - marzec	Sprawozdanie
Kierowanie uczniów zagrożonych uzależnieniami oraz ich rodziców do specjalistycznych placówek	Osoby wymagające pomocy	Wychowawcy klas I-III, pedagog szkolny, specjaliści spoza szkoły	Według potrzeb	Dokumentacja pedagoga, wychowawców klas

Zdecydowane reagowanie na przejawy picia alkoholu, palenia papierosów, stosowania innych środków uzależniających przez uczniów	Wszyscy uczniowie	Wszyscy pracownicy szkoły	Cały rok	Dokumentacja pedagoga, wychowawców klas, dokumentacja dyrekcji
Rozwijanie zdolności i pasji młodzieży stanowiących alternatywę dla zachowań patologicznych przez zachęcanie do udziału w zajęciach pozalekcyjnych	Wszyscy uczniowie	Wszyscy nauczyciele (nauczyciele w -f, nauczyciele prowadzący zajęcia pozalekcyjne, wychowawcy klas I-III)	Cały rok	Dokumentacja pedagoga, wychowawców klas, zajęć pozalekcyjnych
Organizacja Dnia Odkrywców Talentów z Festiwalem Pasji – promocja pozytywnych form spędzania wolnego czasu	Wszyscy uczniowie	p. A. Szczepaniak, pedagog szkolny	21 marca	Dokumentacja pedagoga
Organizacja Szkolnego Dnia Promocji Zdrowia	Wszyscy uczniowie	Pedagog szkolny, PCK, nauczyciele biologii i w-f	Maj	Dokumentacja pedagoga
Uwzględnienie tematyki uzależnień (papierosy, alkohol, narkotyki, dopalacze, doping, Internet i inne) w akcji „Bezpieczne wakacje”	Wszyscy rodzice wszyscy uczniowie	Pedagog szkolny, wychowawcy	Maj/czerwiec	Dokumentacja pedagoga
Udział w ogólnopolskiej akcji: „Zachowaj trzeźwy umysł”	Wszyscy uczniowie	Pedagog, wychowawcy	Maj	Dokumentacja pedagoga szkolnego
Spektakl profilaktyczny	Wszyscy uczniowie, uczniowie klas VI	P. G. Mulica	Marzec	Dokumentacja pedagoga szkolnego

MODUŁ III: „SZANUJĘ SIEBIE, SZANUJĘ INNYCH”

- KSZTAŁTOWANIE NAWYKÓW KULTURALNEGO ZACHOWANIA, UMIEJĘTNOŚCI INTERPERSONALNYCH, POZYTYWNYCH ZASAD I WARTOŚCI.

SPOSÓB REALIZACJI (METODY/ FORMY)	GRUPA	PROWADZĄCY/ ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI	MONITOROWANIE
Zajęcia dotyczące kulturalnego zachowania (elementy szkolnego projektu wychowawczego autorstwa p. A. Dobrowolskiej pt.: „Jestem kulturalny, szanuję innych” lub autorstwa p. E. Kamińskiej: „Jestem COOLturalny”)	Do wyboru, wszystkie klasy min. 3 zajęcia; zakres i tematyka dostosowana do potrzeb klasy	Wychowawcy klas wg dostępnych materiałów	Cały rok	Wpis w dzienniku
Zdecydowane i konsekwentne reagowanie na niekulturalne zachowania młodzieży	Wszystkie klasy	Wszyscy pracownicy szkoły	Cały rok	Dokumentacja pedagoga, dokumentacja dyrekcji
Gazetki ściennie – klasowe i szkolna dotyczące właściwego zachowania.	Wszystkie klasy	Wychowawcy	Styczeń	Kontrola sal
Zajęcia dotyczące kulturalnego zachowania ze szczególnym uwzględnieniem savoir-vivre wobec osób niepełnosprawnych zakończone konkursem	Uczniowie klas I-III	Pedagog szkolny	Styczeń	Dokumentacja
Zajęcia wychowawcze dotyczące niepełnosprawności	Wszystkie klasy	Wychowawcy wg scenariuszy zespołu ds. integracji	Listopad (przed 3 grudnia – Dzień Osób Niepełnosprawnych)	Wpis w dzienniku
Udział pełnosprawnej młodzieży w imprezach integracyjnych z osobami niepełnosprawnymi	Wszystkie klasy	Wychowawcy	Wg harmonogramu imprez i uroczystości	Listy uczniów biorących udział w przedsięwzięciach
Realizacja programu pn.: „Tolerancja dla niepełnosprawności”	Klasy I	Pedagog szkolny p. W. Biel – ZPPP	Wg harmonogramu	Dokumentacja projektu
Zajęcia wychowawcze: „Moje wartości, moje autorytety”	Wg potrzeb	Wychowawcy	Do ustalenia	Wpis w dzienniku

Zajęcia wychowawcze: „Co mogę zrobić dla mojego osiedla, miasta, kraju, świata”	Uczniowie klasy II	Wychowawcy	Maj	Wpis w dzienniku, dokumentacja pedagoga
Warsztaty: „Pokonaj stres	Chętni uczniowie klas III	Pracownik CIZ	Marzec	Wpis w dzienniku
Zajęcia warsztatowe dot. umiejętności interpersonalnych (empatia, asertywność, skuteczna komunikacja)	Wg potrzeb	Psycholog szkolny, pedagog szkolny, wychowawcy	Do ustalenia	Wpis w dzienniku, dokumentacja pedagoga, psychologa
Zajęcia pn.: „Co powinno się zmienić w Twojej szkole, rodzinie, otoczeniu, by poprawić relacje między ludźmi”	Wszystkie klasy	p. G. Mulica p. W. Mulica nauczyciele języka polskiego	Kwiecień	Wpis w dzienniku, dokumentacja pedagoga
Realizacja działań z zakresu zdrowia psychicznego (warsztaty dla młodzieży prowadzone przez psychologa szkolnego, warsztaty prowadzone przez wychowawców wg scenariuszy psychologa, szkolenie dla Rady Pedagogicznej, prelekcja dla rodziców, porady i konsultacje)	Klasy I	Psycholog szkolny	I semestr	Dokumentacja psychologa szkolnego
Zajęcia dotyczące skutecznych sposobów uczenia się – 2 godziny	Wszystkie klasy	Wychowawcy wg scenariusza pedagoga szkolnego	Październik – listopad	Wpis w dzienniku, dokumentacja pedagoga
Zajęcia dotyczące motywacji do nauki	Wszystkie klasy	Wychowawcy wg scenariusza pedagoga szkolnego	Październik – listopad	Wpis w dzienniku, dokumentacja pedagoga
Udział w ogólnopolskim projekcie GIODO pn.: „Twoje dane – Twoja sprawa”	Klasy II	Pedagog szkolny	Cały rok	Wpis w dzienniku, dokumentacja pedagoga
Odkrywanie i rozwijanie uzdolnień i pasji – szeroki wybór zajęć fakultatywnych i pozalekcyjnych	Zgłoszeni uczniowie	Wszyscy nauczyciele	Cały rok	Dokumentacja projektu
Mediacje pracownika ZPPP w sytuacjach kryzysowych	Wg potrzeb	P. K. Kamińska-Kulej (ZPPP)	Wg potrzeb	Dokumentacja pedagoga, psychologa

Realizacja projektu: „Ludzie z pasją”	Chętni uczniowie	p. M. Kaczmarek	Cały rok	Sprawozdanie z projektu
Zajęcia o charakterze socjoterapeutycznym dla uczniów z trudnościami w relacjach z rówieśnikami	Zakwalifikowani uczniowie	Pedagog szkolny	Cały rok	Wpisy w dzienniku
Zajęcia o charakterze terapeutycznym	Zakwalifikowani uczniowie	Psycholog szkolny	Cały rok	Wpisy w dzienniku

MODUŁ IV: „BEZPIECZNA SZKOŁA - BEZ PRZEMOCY”
 -ZWALCZANIE PRZYCZYN, PRZEJAWÓW I SKUTKÓW FIZYCZNEJ I PSYCHICZNEJ AGRESJI

SPOSÓB REALIZACJI (METODY/ FORMY)		GRUPA	PROWADZĄCY/ ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI	MONITOROWANIE
AKCJA: „ZATRZYMAĆ FALĘ”	Zajęcia p.t.: „Nie pozwolę się skrzywdzić”	Klasy I	Wychowawcy klas wg scenariuszy opracowanych przez pedagoga szkolnego	Wrzesień	Wpis w dzienniku, dokumentacja pedagoga
	Zajęcia p.t.: „Nie krzywdzę” lub „Nie pozwalam krzywdzić”	Klasy II i III	Wychowawcy klas wg scenariuszy opracowanych przez pedagoga szkolnego	Wrzesień	Wpis w dzienniku, dokumentacja pedagoga
	Prelekcja pedagoga szkolnego	Wszystkie klasy	Pedagog szkolny	Wrzesień	Dokumentacja pedagoga
	Prelekcja dla uczniów klas II dotyczące ryzykownych zachowań młodzieży (hazard, „dopalacze”) i odpowiedzialności karnej nieletnich	Klasy II	Przedstawiciele Straży Miejskiej i Służby Celnej	Październik	Dokumentacja pedagoga
	Gazetka ścienna poświęcona zjawisku	Wszyscy uczniowie	Pedagog szkolny	Wrzesień	Dokumentacja pedagoga
	Zdecydowane i konsekwentne reagowanie na przejawy fali na terenie szkoły	Wszyscy uczniowie	Wszyscy pracownicy szkoły	Cały rok	Dokumentacja pedagoga, dyrekcji
Przypomnienie procedur		Wszyscy	Pedagog szkolny	Wrzesień	Dokumentacja

postępowania w przypadku zagrożenia młodzieży demoralizacją	pracownicy szkoły			pedagoga
Pogadanki dotyczące norm społecznych, zasad bezpieczeństwa i statutu szkoły	Wszystkie klasy	Wychowawcy	Wrzesień	Wpis w dzienniku
Zajęcia warsztatowe dotyczące norm społecznych	Wszystkie klasy	Wychowawcy klas wg scenariuszy opracowanych przez pedagoga szkolnego	Październik	Wpis w dzienniku
Prelekcja dla rodziców dotycząca odpowiedzialności karnej nieletnich i ryzykownych zachowań młodzieży	Rodzice klas II	Pedagog szkolny	Styczeń	Dokumentacja pedagoga
Gazetki ścienne dotyczące agresji i sposobów jej zapobiegania, promocja zdrowego stylu życia	Wszyscy uczniowie	Pedagog szkolny, Samorząd Uczniowski, nauczyciele biologii, p. E. Skwara i p. E. Blachnicka, nauczyciele wych. fiz.	Cały rok	Dokumentacja pedagoga
Zajęcia dotyczące problemów przemocy i agresji, odpowiedzialności karnej, bezpieczeństwa	Wszyscy uczniowie	Nauczyciele religii, nauczyciele WŻR i wychowania fizycznego, nauczyciele świetlicy	II semestr	Wpis w dzienniku, scenariusze zajęć
Zajęcia: „Moja agresja, mój problem”	Do wyboru wg potrzeb	Wychowawcy	Do ustalenia	Wpis w dzienniku
Zajęcia z elementami Treningu Zastępowania Agresji	Do wyboru wg potrzeb	Pedagog szkolny, wychowawcy	Do ustalenia	Wpis w dzienniku
Zajęcia: „Rozwiązujemy problemy w klasie”	Do wyboru wg potrzeb	Wychowawcy	Do ustalenia	Wpis w dzienniku
Zajęcia dla uczniów p.t.: „Bezpieczne wakacje”	Wszystkie klasy	Wychowawcy klas, nauczyciele świetlicy, pedagog szkolny	Czerwiec	Wpis w dzienniku
Prelekcje dla rodziców pt.: „Bezpieczne wakacje”	Rodzice uczniów wszystkich klas	Wychowawcy wg materiałów przygotowanych przez pedagoga	Maj	Dokumentacja wychowawcy

Kierowanie ofiar i agresorów na badania i terapię do odpowiednich instytucji i ośrodków terapeutycznych	Według potrzeb	Wychowawcy klas, pedagog szkolny	Według potrzeb	Dokumentacja pedagoga, wychowawców klas
Zdecydowane i konsekwentne reagowanie na przejawy przemocy na terenie szkoły, w czasie wyjść i wycieczek	Wszyscy uczniowie	Wszyscy nauczyciele,	Cały rok	Dokumentacja wychowawców klas, pedagoga
Zapewnienie bezpieczeństwa emocjonalnego (opieka psychologa, uwrażliwienie nauczycieli na potrzeby emocjonalne ucznia, organizacja zajęć socjoterapeutycznych)	Wg potrzeb	Pedagog szkolny, psycholog szkolny	Cały rok	Dokumentacja pedagoga, psychologa
Umożliwienie młodzieży alternatywnych sposobów rozładowania napięć poprzez stwarzanie warunków do aktywności fizycznej i rozwoju zainteresowań	Wszyscy uczniowie	Wszyscy nauczyciele, nauczyciele wychowania fizycznego	Cały rok	Dokumentacja pedagoga, nauczycieli wych. fiz.
Zajęcia zapobiegające dyskryminacji ze względu na wiek, płeć, pochodzenie, wyznanie, orientację seksualną	Wszystkie klasy	p. A. Szostek (WDŻ)	I semestr	Wpisy w dziennikach
Zajęcia z okazji Dnia Praw Dziecka	Wszystkie klasy	Wychowawcy klas wg materiałów przygotowanych przez p. A. Szczepaniak	listopad	Wpisy w dziennikach
Organizacja Dnia Praw Człowieka – maraton pisanie listów	Chętni uczniowie	p. A. Szczepaniak	grudzień	Sprawozdanie z akcji
Zajęcia dotyczące zagrożeń związanych z nowoczesnymi technologiami przeciwdziałające zjawisku uzależnienia od Internetu i zagrożeń związanych	Klasy I	Wychowawcy klas wg materiałów przygotowanych przez pedagoga szkolnego	II semestr	Wpis w dziennikach

z nowoczesnymi technologiami				
Ochrona uczniów przed aktami przemocy: - wzmożony nadzór nauczycieli i Straży Miejskiej; - kontrola wejść i wyjść uczniów ze szkoły (identyfikatory, legitymacje, bordowe sznurówki, jednolity strój, zapisywanie wchodzących osób spoza szkoły i zostawianie dokumentów w portierni)	Wszyscy uczniowie Wszyscy uczniowie	Wszyscy nauczyciele	Cały rok Cały rok	Dokumentacja dyrekcji, pedagoga szkolnego Dokumentacja wychowawców klas I-III, dyrekcji

V. MODUŁ V: „PLANUJĘ PRZYSZŁOŚĆ”: realizacja Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

VI. Moduł: realizacja „SZKOLNEGO PROGRAMU PROMOCJI ZDROWIA”

- kształtowanie nawyków zdrowego trybu życia.